

مقدمه ناشر

دوست خوبم، سلام!

خواندن هر درسی برای خودش ماجرایی دارد. هر کدام از کتاب‌های «ماجراهای من و درسام» هم مربوط به یکی از این ماجراهاست. اگرچه ماجرای درس‌خواندن معمولاً وضعیت‌ها و نتیجه‌های مختلفی دارد که از شادی و خوشی و سرزندگی تا غم و اندوه و خستگی متغیر است، اما این کتاب ماجرای دیگری دارد.

این کتاب به معنی واقعی کلمه کارراهانداز و مفید است. برای هر درس، یک درسنامه‌ی خلاصه، مفید و یاددهنده دارید که هر چه را لازم باشد با بیانی ساده و روشن توضیح داده است. بعد از درسنامه با یک سری سؤال، شبیه سؤال‌های امتحانی روبه‌رو می‌شوید.

اگر درسنامه را خوب بخوانید و یاد بگیرید، حتماً از پس جواب‌دادن به تمام سؤال‌ها برمی‌آید و با یادگرفتن مجموع نکات و مفاهیم درسنامه و تمرین‌کردن آن‌ها در هر آزمون و امتحان دلخواهی، مثل امتحان‌های شفاخی، کلاسی، کتبی و ... به راحتی نمره‌ی خوب می‌آورید.

برای نیمسال اول و نیمسال دوم هم، آزمون‌های درست و حسابی استاندارد برایتان گذاشته‌ایم که با خیال راحت بروید سر امتحان.

راستی! برای این‌که خیالتان راحت باشد که پاسخ‌هایتان درست بوده است، در انتهای کتاب پاسخ‌نامه‌ی تشریحی گذاشتیم. ☺

خلاصه‌اش این‌که ما، ماجرای شما و هر کدام از درس‌هایتان را تبدیل کرده‌ایم به یک کتاب آموزشی کامل و جمع‌وجور که هم در طول سال تحصیلی و هم در اوقات قبل از امتحان (همان شب امتحان خودمان) به کمکتان می‌آید تا کاملاً مطمئن شوید و در امتحان‌های کتبی نمره‌ی ۲۰ (می‌دانیم که در کارنامه‌هایتان نمره ندارید، منظورمان همان امتحان‌های مداد و کاغذی متدابول مدرسه‌ها است)، در امتحان‌های توصیفی «خیلی خوب» و در امتحان‌های شفاخی واژه‌ی «صد آفرین!» و ... بگیرید.

امیدواریم با استفاده از این کتاب جادویی همه‌ی ماجراهایتان با خوبی و خوشی تمام شود.
مواظب خودتان باشید و ماجراهای خوبی داشته باشید!

فهرست

۵	ستایش
۸	درس اول: آفریدگار زیبایی
۱۲	درس دوم: کوچ پرستوها
۱۶	درس سوم: رازِ نشانه‌ها
۲۰	درس چهارم: ارزش علم
۲۴	درس پنجم: رهایی از قفس
۲۹	درس ششم: آرشِ کمان‌گیر
۳۴	درس هفتم: مهمانِ شهر ما
۳۸	آزمون نیمسال اول
۴۰	درس دهم: باغچه‌ی اطفال
۴۵	درس یازدهم: فرماندهِ دل‌ها
۴۸	درس دوازدهم: اتفاقِ ساده
۵۳	درس سیزدهم: لطفِ حق
۵۸	درس چهاردهم: ادب از که آموختی؟
۶۲	درس پانزدهم: شیر و موش
۶۷	درس شانزدهم: پرسشگری
۷۱	درس هفدهم: مدرسه‌ی هوشمند
۷۶	آزمون نیمسال دوم
۷۸	پاسخنامه‌ی تشریحی

ستایش

معنی کلمه‌ها

نشان: علامت، نشانه

صبحگاه: وقت صبح، هنگام صبح

یک‌چند: مذّتی، چندی

ستایش: تحسین، مدح، تعریف

دم: لحظه، زمان کوتاه

جوی: پیدا کن، بیاب

نهان: پنهان، مخفی

هم خانواده

جواب ← اجابت، مستجاب | صبح ← صباح، صبور

مخالف

نیکی ≠ بدی

روشنایی ≠ تاریکی

صبحگاه ≠ شامگاه

نهان ≠ آشکار

مهربان ≠ نامهرban

هرگز ≠ همیشه

ستایش ≠ نکوهش

هست ≠ نیست

کلمه‌های مهم املایی

ستایش - هست - مهربان - هرگز - صبحگاه - آهسته - نهان - فرزند

تاریخ ادبیات

پروین دولت‌آبادی شاعر و از بنیان‌گذاران شورای کتاب کودک بود. او در بهمن ۱۳۰۳ در محله‌ی احمدآباد اصفهان چشم به جهان گشود. پس از پایان دوره‌ی دبیرستان، رشته‌ی نقاشی و مجسمه‌سازی را برای تحصیل انتخاب کرده بود، اما بازدید از یک پرورشگاه نظر او را تغییر داد و تصمیم گرفت به سرپرستی و تربیت کودکان پرورشگاه پردازد. از معروف‌ترین آثار او می‌توان به «مرغ سرخ پاکوتاه» و «بر قایق ابرها» اشاره کرد. کتاب شعر «گل بادام» او جایزه‌ی شورای کتاب کودک را در سال ۱۳۶۶ از آن او کرد.

معنی ابیات

ستایش: خدا

به مادر گفتم: «آخر این خدا کیست؟

به مادرم گفتم: «بالآخره خدا چه کسی است (چگونه موجودی است؟) که در خانه‌ی ما وجود دارد اما نمی‌شود او را دید.

تو گفتی مهربان‌تر از خدا نیست

دمی از بندگان خود جدا نیست

تو (مادر) گفتی هیچ کس از خدا مهربان‌تر نیست. خدا حتی یک لحظه هم از بندگان خودش جدا نمی‌شود و آن‌ها را تنها نمی‌گذارد.

(همیشه همراه و یاور آن‌هاست و لحظه‌ای از آن‌ها غافل نمی‌شود.)

چرا هرگز نمی‌آید به خوابم؟ چرا هرگز نمی‌گوید جوابم؟

چرا هیچ گاه به خواب من نمی‌آید؟ چرا هیچ گاه جواب من را نمی‌دهد؟ (چرا هیچ وقت صدای او را نمی‌شنوم؟)

نماز صبحگاهت را شنیدم تو را دیدم، خدایت را ندیدم.

شنیدم که نماز صبح می خواندی، تو را دیدم (که با خدا صحبت می کردی) اما خدای تو را ندیدم،

به من آهسته مادر گفت: «فرزندا! خدارا در دل خود جوی، یک چند

مادرم آهسته به من گفت: «فرزندم! مذتی هم خدا را در دل خود (درون خود) جست و جو کن.

خدا در رنگ و بوی گل، نهان است بهار و باغ و گل از او نشان است

خدا در رنگ و بوی گل و طبیعت پنهان شده است و بهار و باغ و گل نشانه های وجود خدا هستند. (تمام زیبایی ها نشانه هی وجود خدا هستند).

خدا در پاکی و نیکی است، فرزند! بود در روشنایی ها، خداوند!

فرزندم! خدا در پاکی ها و خوبی ها و روشنایی ها است. (پاکی و خوبی و روشنایی ها، نشانه های وجود خدا هستند).

۱ معنی هر واژه را مقابل آن بنویسید.

نمایش: ..... جوی: ..... دم: .....

۲ مورد خواسته شده مقابل هر کلمه را بنویسید.

ستایش مخالف ..... جواب هم خانواده ..... بنده جمع .....

۳ معنی شعرهای زیر را بنویسید.

الف به مادر گفت: آخر این خدا کیست؟

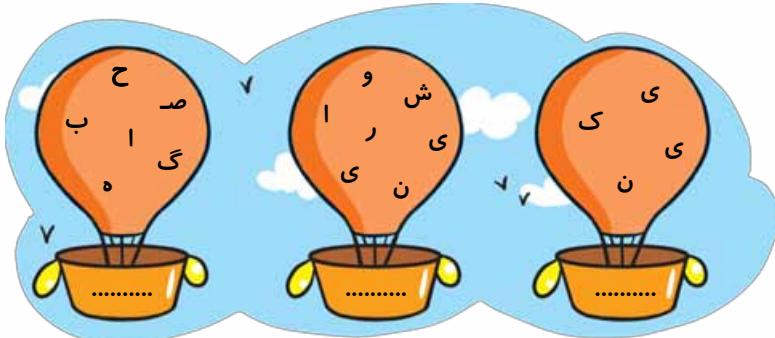
ب نماز صبحگاهت را شنیدم

پ خدا در رنگ و بوی گل نهان است

۴ کلمه های نادرست را پیدا کنید و صحیح آنها را بنویسید.

کیست - محربان - بنده گان - هرگز - صبهگاه - آهسته - نهان - باغ - فرزند

۵ با مرتب کردن حروف به هم ریخته، کلمه بسازید.

۶ با حرف آخر هر کلمه، کلمه‌ی بعدی را بنویسید.

الف

هرگز -

ب

فرزنده -

پ

مهربان -

۷ با توجه به شعر «خدا» به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

الف منظور از شعر زیر چیست؟

«خدا در پاکی و نیکی است، فرزند! بود در روشنایی‌ها، خداوند»

ب شاعر در عبارت «دمی از بندگان خود جدا نیست» به کدام ویژگی خدا اشاره می‌کند؟

پ مادر به فرزند پیشنهاد داد که خدا را در کجا جست‌وجو کند؟

آ منظور شاعر از «که هم در خانه‌ی ما هست و هم نیست» چه کسی است؟

(۱) مادر

(۲) خدا

(۳) پدر

(۴) دوست

۸ شاعر شعر «خدا» چه کسی است؟

(۱) پروین دولت‌آبادی

(۲) مصطفی رحماندوست

(۳) ناصر کشاورز

(۴) حبیب یغمایی

۹ با توجه به شعر «خدا» گزینه‌ی صحیح را انتخاب کنید.

(۱) خدا صدای ما را نمی‌شنود، اماً ما صدای خدا را می‌شنویم.

(۲) مادر از همه مهربان‌تر است.

(۳) رنگ و بوی کل نشانه‌های وجود خدا هستند.

(۴) خدا در خانه‌های ما وجود ندارد.

درس اول

آفریدگار زیبایی

معنی کلمه‌ها

زینت داد: آراست، تزیین کرد.
شگفت‌انگیز: تعجب‌آور، عجیب و غریب
غوک: قورباشه
قشر: لایه، پوسته
گلگون: سرخ‌رنگ، به رنگ گل سرخ
گودال: چاله
معرفت: شناخت
مهاجر: هجرت‌کننده، کوچ‌کننده، مسافر
نیلی: رنگ آبی تیره، کبودرنگ

خبر داغ

پنهن: میدان، سطح
تپید: جنبید، حرکت کرد، بی قرار شد.
دوش: شانه، کتف
رمه: گله

آویخت: آویزان کرد، آویزان شد.
ارغوانی: رنگ قرمز مایل به بنفش
از پس: از پشت
برکه: گودی کوچک و کم‌عمقی از زمین که در آن، آب جمع شده باشد، آبگیر
پذیرفت: قبول کرد، به عهده گرفت.
تاب نیاوردن: تحمل نکردن، طاقت نیاوردن.
تصمیم گرفتن: قصد نمودن، اراده کردن
جلادان: شفاف و پاکیزه کردن، صاف و براق کردن
جهان‌افروز: روش‌کنندهٔ جهان
چیره‌دست: ماهر، زبردست، استاد
خودنمایی: جلوه‌گری، نشان‌دادن خود
داوری: قضاوتنامه کردن
دل‌انگیز: زیبا، جالب

هم خانواده

خبر داغ	لذت ← لذیذ	زینت ← تزیین	صحابت ← مصاحبه
عقابت ← عقوبت، عواقب	تصویر ← صورت، تصوّر	سطح ← مسطّح، سطوح	منظره ← ناظر، نظارت
تک تک ≠ همگی	باقي ← بقیه	انتخاب ← منتخب	مهاجر ← هجرت، مهاجرت
ته ≠ سر	معرفت ← عارف، معارف	مزارع ← زراعت، مزرعه	تصمیم ← مصمّم

مخالف

خبر داغ	پراکند ≠ جمع کرد	شروع ≠ پایان	بهتر ≠ بدتر
تک تک ≠ همگی	روشن ≠ تیره	پشت ≠ رو	کنار ≠ میان، وسط
ته ≠ سر	سفید ≠ سیاه	نایید ≠ آشکار، ظاهر	پهن کرد ≠ جمع کرد
خواب ≠ بیدار	سنگین ≠ سبک	براق ≠ مات	نازک ≠ ضخیم
داغ ≠ سرد	دشوار ≠ آسان	شگفت‌انگیز ≠ معمولی	چیره‌دست ≠ کم‌تجربه، ناشی

کلمه‌های مهم املایی

صحبت - نقاشی - تصمیم - بقیه - جهان‌افروز - صورتی - حشرات - زنبورهای عسل - غوک - تصویر - منظره - خاکستری - طبیعت - لذت - رنگ آمیزی - تمشک - زینت - مزارع - ارغوانی - صنوبر - سرد - قطره - پرستو - مهاجر - سطح - قشر - براق - دل‌انگیز - چیره‌دست - نظر - هوشیار - معرفت

خبر داغ کلاع - سر و دوش - سار - غنچه - بی‌حوصله - عاقبت - داغ

تاریخ ادبیات

شکوه قاسم‌نیا در سال ۱۳۳۴ در تهران متولد شد. او از شاعران و نویسندهای مطرح در حوزه کودکان و نوجوانان است و تاکنون نزدیک به ۴۰۰ شعر و ترانه و داستان برای این گروه سنی سروده و نوشته است. برخی از آثار او عبارت‌اند از: «خبر داغ»، «اندازه‌ی دنیا» و «کلاغه به خنده افتاد».

معنی عبارات مهم

بقیه از نقاشی دست بردارند.

دیگر نقاشی نکنند.

نخست دستی به شاخه‌های درختان هلو، بادام، سیب و دیگر درختان برد و بر آن‌ها گردنبندهایی از گل‌های صورتی آویخت. ابتدا بر شاخه‌های درختان هلو، بادام، سیب و دیگر درختان گردنبندی از شکوفه‌های صورتی رنگ آویزان کرد. (شکوفه‌های صورتی مانند گردنبند بر شاخه‌های درختان بودند.)

تابستان گرم، دست به کار شد.

تابستان گرم، شروع به کار (نقاشی) کرد.

اما هر چه کرد، نتوانست چشم از آن بردارد.

اما هر چه تلاش کرد، نتوانست نگاهش را از آن بگیرد و دیگر آن را نگاه نکند.

بر تن کوه‌ها و دشت‌ها، لباس سفید پوشانید.

دشت‌ها و کوه‌ها را پر از برف کرد.

در زیر نگاه پرمه‌ر او دشت‌ها و جنگل‌ها و دزه‌ها زیباتر خودنمایی می‌کردند.

در زیر نور مهربان خورشید، دشت‌ها و جنگل‌ها و دزه‌ها زیباتر و قشنگ‌تر جلوه می‌کردند و خودشان را نشان می‌دادند.

برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

هر برگی از درختان سبز، در نظر انسان عاقل و هوشیار، مانند دفتری است که مطالبی برای شناخت خداوند در آن وجود دارد.

درس‌نامه

شبکه‌ی معنایی

گاهی اوقات با دیدن یک کلمه، یاد کلمه‌های دیگری می‌افتیم، برای مثال کلمه‌ی «رنگ» ما را به یاد کلمه‌های «آبی، قرمز، سبز، صورتی و ...» می‌اندازد. به **مجموعه** کلمه‌هایی که میان آن‌ها یک رابطه‌ی معنای وجود دارد و ما را به یاد یک **مفهوم کلی** می‌اندازد، **(شبکه‌ی معنایی)** می‌گوییم. به مثال زیر توجه کنید:

کلمه‌ی «درس» در واقع یک مفهوم کلی است که می‌تواند واژه‌های زیادی را به عنوان زیرمجموعه به یاد می‌یاورد.

نکته‌ی نگارشی

همان‌طور که در سال گذشته یاد گرفتیم، **بند** مطلب کوتاهی است که از چند جمله‌ی مربوط به هم ساخته می‌شود. جمله‌های یک بند درباره‌ی یک موضوع صحبت می‌کنند. برای نوشتمن بند، مراحل زیر را به ترتیب انجام می‌دهیم:

۱. انتخاب موضوع: **اولین** و **مهم‌ترین** مرحله، انتخاب موضوع است.

۲. محدود کردن موضوع کلی: به دلیل **کوتاه بودن** بند، نوشتمن درباره‌ی یک **موضوع کلی** تنها در یک بند امکان‌پذیر نیست؛ به همین دلیل موضوع کلی را به **موضوع‌های کوچک‌تر** تقسیم می‌کنیم. برای مثال موضوع کلی «تعطیلات» را به موضوع کوچک‌تر «تعطیلات نوروزی» محدود می‌کنیم. انتخاب موضوع کوچک‌تر از **پراکندگی مطالب** بند جلوگیری می‌کند.

۳. نوشتمن جمله‌ی **موضوع**: پس از انتخاب موضوع کوچک‌تر، باید جمله‌ی موضوع را بنویسیم. این جمله **اصلی ترین** جمله‌ی متن است.

۴. نوشتمن **بقیه‌ی جمله‌ها در تکمیل جمله‌ی موضوع**: در ادامه‌ی بند و پس از جمله‌ی موضوع، بقیه‌ی جمله‌ها را می‌نویسیم. این جمله‌ها باید در **تکمیل** جمله‌ی موضوع باشند تا بند، به هم پیوستگی خود را حفظ کرده و مطلب را به آسانی به خواننده منتقل کند.

پرسش‌های درس

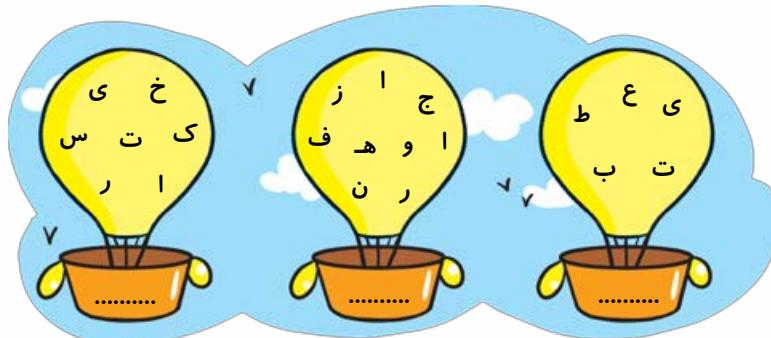
۱ معنی هر واژه را مقابل آن بنویسید.

پنهن:	چیره دست:	رمه:	دلانگیز:
داروی:	غوك:	جلدادن:	قشر:

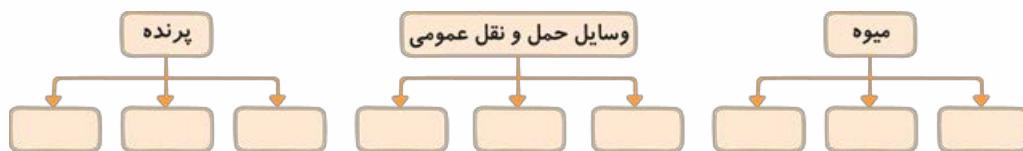
۲ مورد خواسته شده مقابل هر کلمه را بنویسید.

معرفت هم خانواده	جمع مزرعه	مخالف شروع
منظره جمع	سنگین مخالف	هم خانواده مهاجر

۳ با مرتب کردن حروف به هم ریخته، کلمه بسازید.

۴ با توجه به آموخته‌هایتان در این درس، در هر نمودار کلمه‌های صحیح بنویسید.

۵ هر کلمه با کدام حرف کامل می‌شود؟ بنویسید.

درس اول | آفریدگار زیبایی

۶ در هر ردیف، واژه‌ی نادرست را مشخص کنید و صحیح آن را در جای خالی بنویسید.

.....
.....
.....

الف صحبت - تصمیم - ذینت - رنگ آمیزی

ب تصویر - خاکستری - سطح - غشر

پ ارقانی - غنچه - تپید - صنوبر

۷ منظور از جمله‌ی «بر تن کوهها و دشت‌ها لباس سفید پوشانید». چیست؟

۸ پاییز برای رنگ آمیزی درختان از چه رنگ‌هایی استفاده کرد؟

۹ خبر داغی که کلاع در گوش درخت گفت، چه بود؟

۱۰ معنی شعر زیر را بنویسید.

«برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است معرفت کردگار»

۱۱ شعر زیر را کامل کنید.

الف دل هر غنچه تپید / ..... / سبزه خمیازه کشید

ب / عاقبت باز رسید / خبر از دشت به ده

۱۲ با حروف بهم ریخته‌ی داخل کادر، کدام کلمه را نمی‌توان ساخت؟

ر - گ - ا - ک - د - ر

۱) کردار
۲) کادر
۳) کردگار

۱) کردار
۲) کاردگار
۳) کردگار

۱) خمیازه
۲) باران
۳) بی‌حوصله

۱۳ کدامیک از کلمه‌های زیر با شعر «خبر داغ» ارتباطی ندارد؟

۱) خمیازه
۲) باران
۳) شکوفه

۱۴ در کدام گزینه، همه‌ی کلمه‌ها هم خانواده نیستند؟

۱) مزارع - زراعت - مزرعه
۲) زینت - تزیین - زرین
۳) عاقبت - عقوبت - عواب

۱) مزارع - زراعت - مزرعه
۲) زینت - تزیین - زرین
۳) عاقبت - عقوبت - عواب

۱۵ کدام واژه با بقیه نمی‌تواند در یک گروه قرار بگیرد؟

۱) سرو
۲) صنوبر
۳) سبز
۴) کاج

۱) سرو
۲) صنوبر
۳) سبز

۱۶ مخالف کدام کلمه نادرست است؟

۱) براق ≠ مات
۲) نازک ≠ لطیف
۳) شروع ≠ پایان

۱) براق ≠ مات
۲) نازک ≠ لطیف
۳) پراکنده ≠ جمع

۱۷ در جمله‌ی زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

۱۸ پاییز برخی درخت‌ها را به رنگ ارقانی و بعضی دیگر را به رنگ قرمز روشن درآورد؛ به رنگ کاج‌ها و سرو و صنوبرها دست نزد.

۱) سرو
۲) صنوبر
۳) کاج
۴) نازک

۱) سرو
۲) صنوبر
۳) کاج
۴) نازک

پاسخ نامه‌ی تشریحی

پاسخ پرسش‌های ستایش

۱) دم: لحظه / جوی: پیدا کن، بیاب / نشان: علامت، نشانه

۲) جواب ← اجابت / ستایش ≠ نکوهش / بند ← بندگان / صبحگاه ≠ شامگاه

۳) (الف) به مادرم گفتم: «بالآخره خدا چه کسی است (چگونه موجودی است؟) که در خانه‌ی ما وجود دارد اما نمی‌شود او را دید.

(ب) شنیدم که نماز صبح می‌خواندی، تو را دیدم (که با خدا صحبت می‌کردی) اما خدای تو را ندیدم.

(پ) خدا در رنگ و بوی گل و طبیعت پنهان شده است و بهار و باغ و گل نشانه‌های وجود خدا هستند. (تمام زیبایی‌ها نشانه‌ی وجود خدا هستند).

۴) مهربان - بندگان - صبحگاه - آهسته - فرزند

۵) نیکی - روشنایی - صبحگاه

۶) (الف) هرگز - زمین - ناپدید - دنیا

(ب) فرزند - دل - لازم - مادر

(پ) مهربان - نیکی - یار - رود

۷) (الف) پاکی و خوبی و روشنایی‌ها، نشانه‌های وجود خداوند هستند.

(ب) خدا همیشه، همراه بندگان خود است و لحظه‌ای از آن‌ها غافل نمی‌شود.

(پ) مادر به فرزند گفت، مدتی هم خدا را در دل خود (درون خود) جست‌وجو کند.

۸) گزینه‌ی «۲» فقط خداست که در همه‌جا حضور دارد اما او را نمی‌بینیم.

۹) گزینه‌ی «۱» ۱۰) گزینه‌ی «۳»

پاسخ پرسش‌های درس اول

۱) دلانگیز: زیبا، جالب / رمه: گله / چیره‌دست: ماهر / پهنه: میدان، سطح / قشر: لایه، پوسته / جلادادن: شفاف و پاکیزه کردن / غوک: قورباغه / داوری: قضاؤت کردن

۲) شروع ≠ پایان / مزرعه ← جمع مزرعه‌ها، مزارع / معرفت ← هم خانواده عارف / مهاجر ← هجرت / سنگین ≠ سبک / منظره ← جمع منظره‌ها، مناظر

۳) طبیعت - جهان‌افروز - خاکستری

۴)

۵) غوک - منظره - صنوبر - مهاجر

۶) الف) زینت ب) قشر

۷) سفیدشدن کوهها و دشت‌ها بر اثر بارش برف

۸) بعضی از درختان را با رنگ زرد لیمویی پوشانید، برخی را به رنگ ارغوانی و بعضی دیگر را به رنگ قرمز روشن درآورد. ولی به رنگ کاج‌ها و سروها و صنوبرها دست نزد.

۹) آمدن پاییز

۱۰) هر برگی از درختان سبز، در نظر انسان عاقل و هوشیار، مانند دفتری است که مطالبی برای شناخت خداوند در آن وجود دارد.

۱۱) الف) دل هر غنجه تپید / رنگ گلبرگ پرید / برگ، بی حوصله شد / سبزه، خمیازه کشید

ب) آهو از دشت گریخت / رمه برگشت به ده / عاقبت باز رسید / خبر از دشت به ده

۱۲) گزینه‌ی «۴»

۱۳) گزینه‌ی «۳» «شکوفه» مربوط به فصل بهار است در حالی که شعر درباره‌ی فصل پاییز صحبت می‌کند.

۱۴) گزینه‌ی «۲»

۱۵) گزینه‌ی «۳»

۱۶) گزینه‌ی «۴» کلمات «ارگوانی»، «بعضی» و «صنوبر» در جمله‌ی داده‌شده نادرست نوشته شده‌اند.

پاسخ پرسش‌های درس دوم

۱) کوچ: مهاجرت، از جایی به جایی رفتن / اعتراض کرد: ایراد گرفت. / پیمودن: طی کردن / عهده: مسئولیت /

معتدل: آب و هوایی که نه گرم است و نه سرد. / جامه: لباس

۲) مسافرت هم خانواده سفر / اخطار هم خانواده خطر / لطیف هم خانواده لطف

کمیاب ≠ فراوان / خراب ≠ سالم / قوی ≠ ضعیف

۳) الف) برخاست ب) تغییرات

۴) آغاز - دلنشیں - راهیابی - غمگین - موشکا - نیرومند (پنجمین واژه: موشکا)

۵) الف) ساکن ب) پرستو

۶) الف) شکفتن ب) بنا

۷) پرندگان شکاری خود را به جمع پرستوهای درحال پرواز می‌زنند و آن‌ها را می‌ربایند.

۹) عشق - محبت - خدا

۱۰) ۱ - ۲ - ۳ - ۴ - ۵

۱۱) الف) پدر علی، دیروز به مسافرت رفت. / پدر، علی دیروز به مسافرت رفت.

ب) پس فردا، در حیاط مدرسه می‌بینمت. / پس، فردا در حیاط مدرسه می‌بینمت.